05/12/2022

Η πορεία … ως την Μικρασιατική Καταστροφή και ο ερχομός των προσφύγων στον Βόλο

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Ένα εντυπωσιακό συλλογικό και πολυσυλλεκτικό λεύκωμα κυκλοφόρησε ο «Όμιλος Καρεκλίδη», με τη δημοσιογραφική επιμέλεια του δημοσιογράφου Ηλία Κουτσερή και την συγγραφική συνδρομή σχεδόν 50 σημαντικών προσώπων απ' όλη την Ελλάδα, ποιητών, λογοτεχνών. ιστορικών, φιλολόγων, δημοσιογράφων, εκπαιδευτικών, πανεπιστημιακών,

εκπροσώπων μικρασιατικών φορέων, εκκλησιαστικών παραγόντων και απογόνων προσφυγικών οικογενειών.

Πρόκειται για ένα πολυσέλιδο έργο **βαρύτιμης πνευματικής κληρονομιάς** το οποίο περιλαμβάνει την καθημερινότητα, την οικονομία, τον πολιτισμό, τον αθλητισμό, την εργασία, την φυσιογνωμία των πόλεων, την Παιδεία, την Εκκλησία και την πολιτική κατάσταση στη **Μικρά Ασία**. Ακόμη, περιλαμβάνει τα χρόνια του ξεριζωμού και την άνθιση της νέας ζωής στη Μαγνησία.

Η έκδοση, μέσα σε διακόσιες δεκαπέντε έγχρωμες σελίδες, περιλαμβάνει πρωτότυπα κείμενα **ιστορικών αναφορών** με πλούσιο και σπάνιο οπτικό υλικό από φωτογραφικά, έντυπα, χειρόγραφα και έγγραφα ντοκουμέντα, που συνθέτουν ένα αυθεντικό πανόραμα του βίου και της πολιτείας του **μικρασιατικού ελληνισμού** από τις αρχέγονες εστίες μέχρι τα χρόνια της δημιουργικής ανάκαμψης στην Ελλάδα.

ΟΜΙΛΟΣ
ΚΑΡΕΚΛΙΔΗ

1922-2022

100 ΧΡΟΝΙΑ ΜΝΗΜΕΣ

Η πορεία... ως τη Μικρασιατική Καταστροφή και ο ερχομός των προσφύγων στον Βόλο

Πλήθος ιστορικών προσώπων αλλά και διακεκριμένων μορφών του νεοελληνικού πολιτισμού διατρέχουν τις σελίδες της έκδοσης, με παραθέσεις γραπτών του Ασημάκη Πανσέληνου, του καθηγητή Αθανάσιου Καραθανάση για τον ηρωικό στρατηγό Φράγκου, του Δημήτρη Παντέλα για τους ονομαστούς εικαστικούς δημιουργούς Ράλλη Κοψίδη, Γιώργο Βακιρτζή και Βάσο Καπάνταη και του ποιητή Ευάγγελου Ανδρέου για τον «θρύλο» του βυζαντινομουσικού αναλογίου **Μανώλη Χατζημάρκο**, όπως βγαίνει από τα αρχεία της προσφυγικής οικογένειάς του και του Ευρωπαϊκού Κέντρου Τέχνης της Ελλάδος με ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα:

Μεταλαμπαδεύονται τα ακούσματα των Τράλλεων

»Ο Μανώλης ήταν το έκτο στη σειρά βλαστάρι του Κωνσταντίνου και της Βασιλείας. Ήρθε στη ζωή στα 1927 και μεγάλωσε στο πατρικό σπίτι της Νέας Ιωνίας, στο Βόλο. Παιδί μικροκαμωμένο, όλο ζωηράδα στο παιχνίδι και στο σχολειό, με μάτι σπιρτόζο, με όψη ανοιχτόχρωμη, με χαρισματική αφοσίωση στις γονικές καταβολές. Ρουφούσε από τον πατέρα τα νοσταλγικά τραγουδίσματα της μικρασιατικής φύτρας και τα μελικά του ψάλτη της Βαγγελίστρας, όπως έλεγαν οι πρόσφυγες το Ναό του Ευαγγελισμού πού ‘χαν οι ίδιοι χτίσει στη Νέα Ιωνία.

Εκεί κάποια Κυριακή – θά’ταν δεν θά΄ταν δέκα χρονών – πλησίασε το αναλόγιο κι άρχισε να χαμηλοψέλνει κοντά στον πρωτοψάλτη, το Ντίνο Πάντα. Εκείνος σάστισε με την παιδική μελωδική λυγεράδα. Ύστερα ορμήνεψε να το στείλουν πλάϊ στον πατέρα του, το Χρήστο Πάντα, πρωτοψάλτη του Μητροπολιτικού Ναού Αγίου Νικολάου, μέσα στο Βόλο. Έτσι ο μικρός Μανώλης πρωτοδιδάχθηκε από φτασμένο πρωτοψάλτη και δάσκαλο τη βυζαντινή ασματωδία. Με αυτήν υπηρέτησε τη ζωή και τη Θεία Λατρεία και με αυτή αξιώθηκε την κατάκτηση της κορφής.

Έχουν ειπωθεί πολλά για ‘κείνο το ωδικό φαινόμενο της φωνής του Μανώλη Χατζημάρκου.

Έχουν ειπωθεί πολλά για τα σπουδάγματά του σε μεγάλους δασκάλους, για την αξεπέραστη προσφορά του στη μουσική παιδεία και στην εκκλησιαστική διακονία, για τα ιστορικά του καθέκαστα... Θα ειπωθούν κι άλλα. Τον κατέγραψαν «από τους καλλιφωνότερους Πρωτοψάλτες της σύγχρονης εποχής, τον κορυφαίο ίσως όλων» και τον αποκάλεσαν «αρχιψάλτη του Ελληνισμού».

Όλα αυτά όμως εκπορεύτηκαν από έναν βαθύτατα εσωτερικό λόγο, που έχει να κάνει με το βίωμα του γεννήτορα τόπου, όπου συμπυκνώνονται εναρμονισμένα στο απόλυτα αληθές, όλα τα από χρόνου μακρού επεξεργασμένα στοιχεία του ηθικού, του υφολογικού και του πνευματικού ταλάντου, ώστε πράγματι να ορίζεται απαρασάλευτα η αρχή πως «κάθε γη πλάθει τον άνθρωπο κατ΄εικόνα και καθ’ ομοιωσή της». Και αυτό υπήρξε ο Μανώλης Χατζημάρκος: ο περιούσιος

μεταλαμπαδευτής του ήχου μιάς γηγενούς βυζαντινής μικρασιατικής λύρας, που τη φιλοτέχνησαν καιροί αρχαίοι σε τόπο πατέρων αιώνιο».

Μετακατοχικά χρόνια. Η πρώτη στην Ελλάδα Σχολή Βυζαντινής Μουσικής, στο Βόλο. Ο ιδρυτής της Μανώλης Χατζημάρκος πλάϊ στον επιφανή Ιεράρχη Ιωακείμ, τον «Δίκαιο των Εθνών» του Μουσείου YadVashem

Δεξιά, ο Μανώλης Χατζημάρκος με τον διαπρεπή μικρασιάτημελουργό και χοράρχη Κωνσταντίνο Λαγούρο σε συνέδριο του Ευρωπαϊκού Κέντρου Τέχνης – 2004

Οι πρόσφυγες γονείς από τις Τράλλεις Κωνσταντίνος και Βασιλεία Χατζημάρκου